

Strategii de evaluare în titlurile cronicilor de film

Alina Partenie*

Keywords: *evaluation; titles; irony; online reviews; context*

1. Aspecte teoretice generale. Critica de film ca gen discursiv

Abordările lingvistice ale evaluării au avut în vedere mai ales identificarea unor niveluri de analiză (Hunston, Thompson 2000), raportul dintre evaluare și context (Alba-Juez, Thompson 2014) și tipurile de evaluare pe baza unor parametri ai evaluării (Bednarek 2006, 2009). Din punct de vedere lingvistic, analiza evaluării permite o abordare la mai multe niveluri (fonetic, morfologic, sintactic), dar cele mai multe funcții ale acesteia pot fi descoperite la nivel pragma-retoric (Hunston, Thompson 2000), evaluarea fiind, mai presus de toate, un fenomen contextual. Bineînțeles, există un lexic al evaluării, dar funcțiile acestuia sunt diferite în funcție de intenția comunicativă, de mediul de transmitere a mesajului (mai ales în cadrul comunicării mediate de computer), de specificul și de tipul discursului. Monika Bednarek (2006, 2009, 2011) stabilește mai multe tipuri de evaluare, făcând distincția dintre evaluare explicită și evaluare implicită, dar precizând că există și tipuri intermediare de evaluare deoarece o evaluare implicită pe baza unui criteriu poate fi o evaluare explicită pe baza altui criteriu sau a țintei evaluării. Evaluarea se înscrie însă în fenomenele circumscrise subiectivității lingvistice, exprimând o judecată, o opinie, o apreciere sau o atitudine a emițătorului.

Critica de film reprezintă un gen critic, discursiv, având ca funcție principală funcția evaluativă. Genul discursiv reprezintă, din perspectiva lingvisticii funcționale, organizarea oricărei activități discursive în stadii determinate de scopul general al genului discursiv și de convențiile sociale ale contextului (Taboada, Trnavac 2013). Genul discursiv al recenziilor de film online cuprinde un stadiu descriptiv (care se bazează pe subiect, distribuție, caracteristici, context) și un stadiu al evaluării, care este obligatoriu. Dezvoltarea acestuia în mediul online i-a înlocuit, practic, funcția descriptivă inițială, rămânând doar funcția evaluativă. Taboada, Trnavac (2013) analizează stadiile acestui gen discursiv considerând că evaluarea este un stadiu obligatoriu în constituirea criticii de film. Pentru aceștia, mediul online este un mediu critic prin excelență.

Definiția genului discursiv se raportează la abordarea polifonică a lui Bahtin. Genul este o structură determinând caracteristicile unui text. Stadiul este rezultatul funcționării unui text într-un context dat. Limbajul are un nivel

* Universitatea din București, România.

lingvistic și un nivel contextual. Recenziile online au un dublu scop: să informeze și să relaxeze în același timp, combinat cu dorința de a împărtăși experiențe personale, una dintre cele mai importante caracteristici ale comunicării din mediul online. Recenziile online sunt scrise, în mare parte, de amatori (Taboada, Trnavac 2013) cu intenția de a oferi informații unor receptori asemenea lui. Rolurile sunt, deci, pe o poziție de egalitate. Diferența dintre recenziile tradiționale și recenziile online ar consta, astfel, în tipul audienței. În timp ce autorul receziei tradiționale este considerat un profesionist care păstrează distanța față de receptorii săi, autorii online au același statut față de receptorii lor, recenziile online dezvoltând mai degrabă un spațiu al empatiei, al negocierii, al răspunsului nemediat și imediat, al experienței personale. Evaluarea este, astfel, directă, mai degrabă explicită și afectivă. Cele două stadii-descriptiv și evaluativ se disting la nivel lexical și la nivel pragma-retoric.

La nivel lexical, cele două stadii se disting prin:

- faza evaluării conține mai mulți itemi evaluativi;
- faza descrierii conține mai mulți marcatori temporali, apropiindu-se de narație, iar faza evaluării conține mai mulți marcatori cauzali, deoarece exprimă un punct de vedere.

Această distincție marchează, de fapt, distincția dintre narație (conține mai multe relații temporale) și comentariu (care apelează la relațiile de cauzalitate, concesie, consecință etc.) În ceea ce privește titlul, vom analiza funcția titlului și impactul acestuia asupra receptorului. Titlul reflectă tendința către stereotipie, dar și către diversitatea de expresie. El face parte din etapa de dirijare și de influențare a cititorului, fiind faza premergătoare lecturii propriu-zise (Cvasnâi-Cătănescu 2006). În ceea ce privește raportul dintre titlu și evaluare, putem considera că titlul anticipează evaluarea, iar „Parodiile ingenioase prezintă însă riscul de a rămâne o simplă manevră retorică” (2006: 35).

2. Corpusul și metoda de cercetare

Corpusul ales pentru analiză cuprinde peste 300 de titluri, apărute în intervalul ianuarie 2016 – august 2017, preluate din comentariile on-line de pe forumul *cinemagia.com*, ediția on-line a publicației umoristice „Cațavencii”, edițiile on-line ale publicațiilor „Dilema veche” și „Suplimentul de cultură”. Corpusul ales pentru cercetare ne permite abordarea unei perspective comparative, prin includerea în genul discursiv al criticii cinematografice a recenziilor on-line (Vasquez 2014). De fapt, Vasquez 2014 consideră recenziile online ca gen discursiv autonom, autoarea analizând ponderea, distribuția și strategiile evaluării, construirea identității, interdiscursivitatea și rolul narației personale.

3. Strategii ale evaluării în titlurile comentariilor online

Comentariile online fac parte din genul discursiv al recenziilor online. Având în vedere structura generală a comentariilor publicate în spațiul virtual, putem considera că titlurile comentariilor sunt în mare parte evaluative, expli-

cite, conținând elemente expresive (evaluare directă). Totuși, evaluarea în titluri poate fi analizată atât la nivel lexico-semantic, cât și la nivel pragmatic-retoric.

3.1. La nivel lexico-semantic, în cadrul comentariilor online, îndeplinesc funcție evaluativă cuvinte sau sintagme, iar orientarea evaluării este confirmată de context (Vasquez 2014). Cele mai simple forme de evaluare în titlurile comentariilor online sunt reprezentate de adjective evaluative cu intensitate și polaritate diferită: „bun”, „extraordinar”, „excepțional”, „magic”, „foarte slab”, „oribil”, „super”, „superb”, „memorabil”, „bun... foarte bun”, „incredibil”. Apar și structuri combinate „slab... foarte slab”, „slabutz... de văzut doar de fanii seriei” sau locuțiuni adjectivale evaluative „film de duzină”. Uneori, acestea pot fi însoțite de intensificatori sau pot avea o grafie specifică inducând ideea de intensificare (scriere cu majuscule, repetiția unor sunete etc): „mai bine nici că se poate”, „un film neașteptat de bun!”; „foarte bun”, „tare bun”, „prea bun”, „incredibil de bun”, „pur și simplu bun”, „absolut minunat”.

Uneori, adjectivul evaluativ apare alături de cuvântul care îl determină „un film bun” sau în structuri metonimice de tipul parte pentru întreg „un Jobs bun”, de unde, contextual și pe baza unui fond comun de cunoștințe, se poate înțelege că este vorba despre un film bun despre Steve Jobs. Există situații în care evaluativele se acumulează în cadrul titlurilor: „stilat, parțial plicticos, emoționant, intrigant... inegal”. Evaluativele pot fi încadrate și în structuri metaforice: „un film pentru eternitate”.

Deși, de obicei, structurile evaluative folosite în titlu sunt precise, există situații în care se optează pentru construcții adversative din dorința comentatorilor de a-și nuanța evaluarea și afirmațiile pe care le realizează cu referire la un anumit film: „Bun, dar plictisitor”. În acest exemplu, aprecierea este dublată de o reacție afectivă „plictisitor”. Structurile adversative sunt frecvente: „Bun, dar nu prea”, „Bun, dar nu extraordinar”, „E senzațional, dar nu prea...”. Se remarcă existența unei formule de tipul: „*evaluativ*, dar nu *evaluativ*”, structură care are rolul de infirma anumite presupoziii ale receptorilor (evaluare doxastică), stabilindu-se, astfel, anumite grade ale evaluării bazate pe structuri intensificate.

Tot o funcție evaluativă îndeplinesc și afectele cu potențial evaluativ care redau un răspuns afectiv imediat, orientat euforic sau disforic (Stoica 2011). Din această categorie fac parte titluri ca „impresionant”, „emoționant”, „dezamăgitor”. Interjecțiile, specifice registrului oral al vorbirii, fac parte tot din registrul afectivității și îndeplinesc o funcție evaluativă. Interjecțiile împrumutate din engleză au o grafie specifică și variabilă: „woauu”. Există, de asemenea, și interjecții care marchează o evaluare reticentă: „hmmm”. Aceeași interjecție însoțită de un determinant poate ajuta la construirea unei evaluări pozitive „hmmm... fără cuvinte”. Alte interjecții cu funcție evaluativă, utilizate în titluri sunt: „La, La, La sau Bla, Bla, Bla; tot aia...”, „woauuu!”; „bleah”.

Tot la nivelul lexicului, apar în titluri substantivele evaluative care pot fi explicite sau implicite. Cel mai utilizat este substantivul *capodoperă* care primește diferite compliniri în titlurile comentariilor online: „capodoperă”, „o adevărată capodoperă”, „o capodoperă contemporană” sau chiar alte adjective calificative „o capodoperă genială”. De asemenea, acest substantiv evaluativ apare într-un titlu cu structura „megacapodoperă” sau „cvasicapodoperă”. În cadrul substantivelor evaluative cu orientare disforică, menționăm din titluri „dezastru” și „dezamăgire”, substantive aflate în corelație cu adjectivele corespunzătoare „dezastruos” sau „dezamăgitor”. Aceste substantive pot fi întâlnite și în structuri intensificate, mai ales alături de adjectivul calificativ „mare”, de exemplu, „mare dezamăgire”. Există unele structuri contextuale, sintactice, metaforice, bazate pe tipare de construcție cunoscute: „un film-icoană”.

Elementele argotice sunt și ele întâlnite în comentariile online și devin chiar o marcă identitară a unui anumit grup: „bestial”, „o interpretare criminală”, „un film bestial, obligatoriu de văzut”, „tare”, „demențial” sau sunt prezenți termeni argotici intrați deja în limba standard, cum este cazul lui „super”.

Împrumuturile reprezintă o altă caracteristică lexicală a titlurilor comentariilor online. Acestea sunt preluate mai ales din limba engleză. Unele sunt contextualizate prin referire la un element al producției cinematografice: „Principiul feminin este într-adevăr Wonder!”. Altele sunt recomandări explicite „must see!” (sau cu varianta „un must read”, în care este evaluat negativ filmul, oferindu-se, în schimb, o evaluare pozitivă cărții) sau evaluări (pozitive sau negative) de natură explicită: „bullshit” sau „fun to watch”. Un anglicism intrat deja în rândul evaluativelor din limba română este „ok” folosit și în titlurile comentariilor online și dezvoltând grade de comparație „foarte ok”, „cel mai ok”, „mai ok nici că se poate” sau, tot într-un titlu, acesta apare în structuri diminutive „ok-eiuf”. La nivelul împrumuturilor, apar și structuri superlative împrumutate din limba engleză „best of the best” sau construcții inexistente în engleză, dar utilizate după tipar englezesc: „Stupid fiction”. Jocurile de cuvinte din cadrul comentariilor online se bazează, uneori, tot pe anglicisme, având o funcție decodabilă contextual: „wonder-full” (trimitere ludică la titlul filmului, *Wonder Woman*).

3.2. La nivel pragma-retoric, se poate remarca prezența recomandărilor explicite: „Recomand!”, „De văzut!” sau, dimpotrivă „De evitat!”, „Merită!”, „Merge văzut!”, „Nu prea merită!”, „Obligatoriu de văzut!”. De asemenea, evaluarea reticentă se realizează și prin marcarea explicită a contrazicerii așteptărilor încă din titlul comentariului: „Mă așteptam la altceva”, „Recomand! Anti-dot împotriva prostificării”. Întrebările retorice introduc o evaluare negativă sau o evaluare pozitivă reticentă: „oare așa arată o super-femeie?”, „Unde e povestea?”, „Filme de Oscar serioase mai există?????”, „Oscar????, Oscar pentru ce?”;

Comentariile evaluative ironice de tipul „O posibilă capodoperă extrem de plictisitoare” pot asocia mărci ale evaluării de orientare diferită (capodoperă-orientare pozitivă), plictisitoare (orientare negativă) cu mărci ale vagului („posibilă”) și ale gradării („extrem de”).

Apar și proverbe cu funcție evaluativă: „La pomul lăudat să nu te duci cu sacul” sau sunt preluate replici celebre care indică tipul de evaluare „Mult zgomot pentru nimic”. De asemenea, tot în titluri pot apărea și reformulări ale unor structuri cunoscute „Afară e vopsit gardul, înăuntru...”, completat la începutul comentariului „apă de ploaie”.

Actele directive creează un scenariu al evaluării, puternic contextualizat, marcat ironic ca o formă de evaluare negativă: „Nolane, dă-mi 23 de lei”. Dat fiind faptul că în comentariile online este posibilă evaluarea și notarea printr-un număr de stele apar situații în care titlul este reprezentat doar de notarea numerică, urmând ca pe parcursul comentariului să se justifice notarea numerică printr-o explicație lingvistică, cum este cazul exemplului următor: „Nota 7/10”, „Un film de nota 7”; „Nota 5 pentru un film slab calitativ”, „Nota 10”.

Combinarea strategiilor este mai rar întâlnită în cadrul comentariilor online deoarece se optează mai ales pentru o evaluare simplă, explicită. În exemplul „Musical buuuuun, tătucule!!! Dar să fie clar, nu este o capodoperă pentru mine...”, apare o evaluare pozitivă marcată printr-un evaluativ explicit (bun), folosindu-se și o strategie a intensificării prin repetiția vocalei „u”. Evaluarea este încadrată într-un act directiv „tătucule” folosit nu neaparat ca o formă explicită de adresare, ci având, mai degrabă, o funcție afectivă. Actul directiv este marcat prin repetarea semnelor exclamării. Structura adversativă creează o relație de antonimie între „film bun” și „capodoperă” prin marcarea explicită a sursei evaluării „pentru mine” (marcă a monoglosiei). De asemenea, se introduce și o marcă a preciziei și a validității acordului pe care îl urmărește „să fie clar”.

Titlurile mai ample sunt mai puține și integrează un anumit nivel al cunoștințelor de natură cinematografică, comentatorul asumându-și o identitate a expertului: „O lecție despre vocație și pasiune, un omagiu adus lumii filmului și teatrului”.

Așadar, titlurile comentariilor on-line sunt scurte, mai ales nominale, formate din mărci ale evaluării explicite. Expresivitatea este mai ales contextualizată, la fel și creativitatea lexicală. Sunt frecvente împrumuturile și elementele de argou care arată specificul identității comentatorilor online.

4. Strategii ale evaluării în titlurile din „Cațavencii”

„Cațavencii”, cel mai important săptămânal de satiră, se bazează pe mecanismele ironiei. Având în vedere teoriile și diferitele abordări ale ironiei, „Ținta jurnalistului ironist nu este să informeze, ci să comenteze și, mai ales, să evalueze critic” (Negrea 2010: 129). Titlurile susțin orientarea ironică a

recenziei, valorficând, în general, aceleași mecanisme de realizare. Jocurile de cuvinte sunt extrem de folosite în cronicile apărute în „Cațavencii”, realizându-se, de obicei, asocierea dintre un evaluativ și un alt termen. În exemplul următor, apare cuvântul „plictisihorror-ul”, un cuvânt compus, în care antepunerea evaluativului are rolul de a intensifica evaluarea negativă, ironică: „Plictisihorror-ul, ultimul trend la Hollywood”. În al doilea exemplu, apare o formulare standard „Mr Perfect” într-o construcție negativă care introduce presupozitia de evaluare negativă. Integrarea acestuia într-o structură adversativă de tip comparativ indică nuanțarea evaluării în funcție de grade diferite de intensitate „mai mult decât agreabil”: „Nu e Mr Perfect, dar e mai mult decât agreabil”. Orientarea este diferită față de titlurile comentariilor online, raporturile inversându-se de această dată în structuri de tipul: „Nu evaluativ superlativ, dar comparativ de superioritate evaluativ”.

Alteori, creativitatea lexicală urmărește realizarea unor cuvinte cu înțeles evaluativ pe baza unor forme deja existente în limbă. Astfel, un trofeu binecunoscut în lumea cinematografiei pentru cele mai slabe producții cinematografice, „Zmeura de Aur”, devine „centura cu zmeuri de aur”. Zmeurii sunt arbuștii care produc zmeura, deci evaluarea negativă este intensificată prin folosirea formulei „centura cu zmeuri de aur”: „Rocky 5 are acum un concurent serios la centura cu zmeuri de aur. În exemplul următor se realizează parafraza unui slogan cunoscut: „Liberté, égalité, fraternité”. *Spionité* este un cuvânt inexistent în limba franceză, dar introdus în *Dicționarul de cuvinte recente* (1997) cu sensul de: „Mania de a vedea spioni peste tot: „Ziariștii și cititorii au fost contaminați de un nou virus care dă boala spionită” (R.l. 18 III, 94, p. 3; v. și „22”, 40/90, p. 12); citat de A. Stoichițoiu în *Hyperion III*; din *spion + -ită* și în *Dicționarul de argou al limbii române* (2007): „spionită, *spionite* s.f. 1. (*pub., peior.*) mania de a bănui sau acuza de spionaj înalți funcționari publici; 2. mania de a urmări toate mișcările vecinilor, colegilor etc. Următorul termen este exprimarea după model franțuzesc a unui evaluativ negativ „ridicol”: „Liberté, spionité, ridiculé”. În exemplul care urmează se creează o asociere ludică între numele personajului James Bond și un cuvânt din limba franceză, *jamais*, „niciodată”. Evaluarea este, evident, negativă prin utilizarea acestui termen restrictiv: „Un film din categoria *Jamais Bond*”. Tot în categoria mecanismelor lexicale poate fi încadrat și titlul următor: „Prequel-e, sequel-e, aceeași mizerie”, unde anglicismul *sequel*, folosit cu forma atipică de plural *sequel-e*, devine omofon cu un alt cuvânt românesc *sechele*, care justifică decodarea în registru ironic și evaluativ-negativ a titlului.

Mecanismele semantice ale evaluării în titluri pot viza raportul denotativ/conotativ al receptării unui cuvânt, ambele interpretări fiind posibile. În context, pot exista termeni determinanți care să susțină interpretarea denotativă (*șampanie spumoasă* – care face spumă) sau interpretarea conotativă (comedie spumoasă): „Când comedia este mai spumoasă decât șampania” – dublu sens (propriu/figurat: *comedie spumoasă/șampanie spumoasă*). În orice caz, *spumos*

se încadrează în clasa evaluativelor pozitive. Alteori, dubla interpretare (denotativ-nonevaluativ și conotativ-evaluativ) se face prin raportare la același termen. „Un tip răpitor” poate fi un tip care răpește, la propriu, deoarece face parte dintr-un „horror bun”, sau „un tip care îți ia ochii, care te uimește”, decodarea fiind evaluativă. Ambele interpretări sunt, în acest context, posibile: „Un horror bun mizează întotdeauna pe un tip răpitor” (<https://www.catarencii.ro/un-horror-bun-mizeaza-intotdeauna-pe-un-tip-rapitor/>). Aceeași situație poate fi întâlnită și în următoarele două exemple. „Degeaba pornești de la Marele Zid, tot o chinezărie iese” (<https://www.catarencii.ro/degeaba-pornesti-de-la-marele-zid-tot-o-chinezarie-iese/>) se bazează pe dubla interpretare a cuvântului *chinezărie*: referitor la chinezi sau la un lucru lipsit de valoare. Același mecanism este valorificat și în exemplul următor în care scamatoria poate fi înțeleasă ca un truc specific magicienilor sau cuvântul poate fi decodat evaluativ ca un lucru facil, lipsit de valoare, la îndemâna oricui: „Filmul despre magicieni a ajuns o scamatorie” (<https://www.catarencii.ro/filmul-despre-magicieni-a-ajuns-o-scamatorie/>) (*scamatorie* – truc specific magicienilor, lucru facil, la îndemâna oricui, lipsit de valoare). Tot un mecanism semantic este utilizat și în exemplul următor, în care se folosesc două cuvinte sinonime, aparținând unor registre diferite: „Finalul îngrozitor nu face filmul horror” (<https://www.catarencii.ro/finalul-ingrozitor-nu-face-filmul-horror/>).

Dacă avem în vedere perspectiva asupra *discursului reluat* în titluri (Hoardă-Cărăușu 2008), putem observa că predomină adăugarea și suprimarea. Utilizarea procedurii are o funcție evaluativă. Suprimarea este procedeul în care este înlocuită o parte a unei expresii cunoscute cu alta, ironică: „Brigada Clișee intră în acțiune” (Brigada Diverse – suprimarea), „Urmăriți și obidiți” („Umiliți și obidiți”).

În schimb, adăugarea este procedeul cel mai folosit. Cuvintele adăugate devin strategii/forme ale evaluării: „Băieți buni de uitat” (<http://www.catarencii.ro/baieti-buni-de-uitat/>), „Jocul imitației palide” (<https://www.catarencii.ro/jocul-imitatiei-palide/>), „Un film pentru toate gusturile proaste” (<http://www.catarencii.ro/un-film-pentru-toate-gusturile-proaste/>), „Doi bărbați și jumătate – patru glume proaste toate” (<http://www.catarencii.ro/doi-barbati-si-jumatate-patru-glume-proaste-toate/>), „Moarte de plictiseală la Veneția” (adăugare), „Masacrul texan cu drujba al filmului horror”, „În lipsa rațiunii pure” (suprimare și adăugare: *În lipsa rațiunii* este titlul filmului, *rațiunea pură* – aluzie la filozofia lui Kant).

Strategiile stilistice sunt, în principal, personificări: „*Tribul*, un film care tace și face”. Alteori, apar deconstrucțiile semantice (Rastier 2008) reprezentate de aluzii, parodii, parafraze. Tiparul „Duios Anastasia trecea” duce la diferite parodii: „*Hidos Annabelle* posedă” sau „*Bătrânicos* acțiunea trecea”. Toate sunt decodate în cheie ironică, fiind forme ale evaluării negative în titluri. Titlul ia forma unui îndemn, tot ca o aluzie la un vers celebru „Veniți, privighetoarea

cântă!”), vers aparținând lui Alexandru Macedonski. De această dată, verbul la imperativ este înlocuit cu antonimul său: „*Fugiți*, privighetoarea cântă!”. Un alt titlu, „Kingsman însuși mână-n luptă comedia-ngrozitoare”, este o aluzie la un vers al lui Mihai Eminescu, din *Scrisoarea a III-a*: „Mircea însuși mâna-n luptă vijelia-ngrozitoare”.

Titlurile pot fi analizate și prin raportare la valorile pe care le introduc, cu atât mai mult în cazul unei evaluări ironice. Printre cele mai importante surse ale evaluării ironice în titlurile recenziilor de film, putem enumera:

- clișeu/lipsa de originalitate: „Brigada Clișee intră în acțiune”;
- umorul eșuat: „Will Ferrell face caz de nehoz”, „Venirea antihazului pe ecran”, „Inteligența centrală nu se compară cu lipsa de umor naturală”, „Teoria ca teoria, dar, practic, lipsa de glume te omoară”;
- scopurile comerciale ale cinematografilei: „Pentru că mulți proști și pentru că bani din filme cu automobile”.

Astfel, componenta evaluativă a ironiei se realizează mai ales prin deconstrucțiile semantice.

5. Strategii de evaluare în titlurile cronicilor publicistice

În titlurile cronicilor publicistice predomină componenta descriptivă, puține titluri conțin o evaluare explicită. Acestea pot fi considerate mai degrabă neutre din punctul de vedere al evaluării, apărând frecvent elemente ale atenuării și ale vagului lingvistic, dar și strategii ale indeterminării. Spre deosebire de comentariile online, cronicile tradiționale sunt mai ales descriptive, iar evaluarea se realizează mai degrabă reticent. Deoarece cronicile publicistice se construiesc ca demersuri argumentative, evaluarea este mai degrabă o concluzie a unor argumente și nu o acumulare de cuvinte evaluative.

Există puține titluri care conțin termeni evaluativi expliți în corpusul pe care l-am ales pentru analiză. Majoritatea titlurilor sunt descriptive. Astfel, este folosit provocator („Un documentar provocator-ironic”), un cuvânt care redă reacția afectivă a receptorului, putând fi considerat un lexem prin care se realizează evaluarea pozitivă. Există termeni evaluativi care apar în construcții comparative. Utilizarea lor redă evaluarea pozitivă față de un anumt punct de reper și nu evaluarea pozitivă generică „Cel mai bun Bond”. Alteori, evaluarea în titluri indică o evaluare negativă, insistând asupra lipsei de valoare „Teme mari, rezultate minore” sau asupra publicului-țintă al filmului „Psihanaliza pentru to(n)ți”. Jocul de cuvinte redă o audiență valorizată negativ sau una generică, neutră, mai degrabă, din punct de vedere valoric.

6. Concluzii

Distribuția evaluării în cadrul titlurilor este legată de tipul recenziei: recenziile online sunt în mare parte evaluative, iar titlurile reflectă această orientare. Recenziile ironice au titluri evaluative, iar ironia este o formă de

evaluare (critică pozitivă sau negativă), surse ale creativității lexicale. Titlurile cronicilor tradiționale sunt mai degrabă descriptive, iar elementele evaluative, atunci când apar, sunt generice, neutre. Titlurile anticipează evaluarea pozitivă/negativă de pe parcursul cronicii. Titlul susține și completează evaluarea. Un titlu evaluativ anticipează dezvoltarea componentei evaluative a acestui gen discursiv. Restructurările se folosesc mai ales pentru a introduce o notă critică, evaluativă prin construirea unor scenarii apreciative sau depreciative.

Bibliografie

- Alba-Juez 2017: Laura Alba Juez, *Evaluation in the headlines of tabloids and broadsheets: A comparative study*, în Ruth Breeze, Ines Oleza (coord.), *Evaluation in media discourse. European perspectives*, Berlin, Peter Lang, p. 81–119.
- Bednarek 2009: Monika Bednarek, *Dimensions of evaluation: cognitive and linguistic perspectives*, în „*Pragmatics & Cognition*”, 17/1, p. 146–175.
- Bednarek 2006: Monika Bednarek, *Evaluation in media discourse: analysis of a newspaper corpus*, New York, A&C Black.
- Constantinescu 2012: Mihaela-Viorica Constantinescu, *Umorul politic românesc în perioada comunistă. Perspective lingvistice*, Editura Universității din București.
- Cvasnăi-Cătănescu 2006: Maria Cvasnăi-Cătănescu, *Retorica publicistică. De la paratext la text*, București, Editura Universității din București.
- Hoarță-Cărăușu 2008: Luminița Hoarță-Cărăușu, *Ipostaze publicistice ale discursului reluat*, în „*Analele Universității din Iași*”, Lingvistică, tomul LIV, Iași, Editura Universității din Iași, p. 197–208.
- Negrea 2010: Elena Negrea, *Pragmatica ironiei. Studiu asupra ironiei în presa scrisă românească*, București, Tritonic.
- Rastier 2008: François Rastier, *Défigements sémantiques en contexte*, în *La locution, entre langue et usages*, Paris, Martins-Baltar M.Éd., p. 305–329.
- Stoica 2012: Gabriela Stoica, *Afect și afectivitate. Conceptualizare și lexicalizare în româna veche*, București, Editura Universității din București
- Sullet-Nylander 2002: Françoise Sullet-Nylander, *De la polyphonie des titres de presse*, în „*Romansk Forum*”, XV, Skandinaviske romaniskongress, Oslo (12–17 august 2002).
- Taboada, Trnavac 2013: Maite Taboada, Radoslava Trnavac, *Nonveridicality and Evaluation*, Amsterdam, Brill.
- Thompson, Alba-Juez 2014: Geoff Thompson, Laura Alba-Juez (eds), *Evaluation in Context*, Amsterdam, John Benjamins.
- Thompson, Hunston 2000: Geoff Thompson, Susan Hunston, *Evaluation: An Introduction*, în Susan Hunston, Geoff Thompson (eds.), *Evaluation in Text. Authorial Stance and the Construction of Discourse*, Oxford, Oxford University Press, p. 1–27.
- Vasquez 2014: Camilla Vasquez, *The discourse of online consumer reviews*, London/New York, Bloomsbury.
- Zafiu 2001: Rodica Zafiu, *Diversitate stilistică în româna actuală*, București, All.

Strategies of Evaluation in the Titles of Film Chronicles

This paper aims to present the main strategies of evaluating the titles of film chronicles taken from the publications “Dilema veche”, “Suplimentul de cultură” and “Cașavencii” as well as from the online environment, www.cinemagia.com. The inclusion of online commentaries within the film chronology allows a comparative approach that takes into consideration the development of new forms of communication as well as some specific discursive strategies. In our approach, we will highlight the evaluation strategies, their frequency, their distribution according to the type of the chronicle and its intention (such as the ironic intention from the chronicles appearing in “Cașavencii”).

The explicit lexicon of the evaluation prevails in online comments, where the evaluation is accompanied by a few justifications, and the evaluator expresses an appreciation based on his own affective reaction. These explicit evaluative terms are often accompanied by elements of intensification, vagueness, or indeterminacy. Also, interjections are used as signs of affectivity that fulfill an evaluative function. Considering the features of online communication, the language of the commentary titles is also characterized by the frequency of English loanwords and other slang words. Also, at the lexical level, we analyzed situations that are based on word games.

As far as journalistic chronicles are concerned, the explicit evaluative terms are quite uncommon, and they contain generic (good) evaluation terms. Within these, the evaluation is carried out at the level of pragmatic and rhetorical strategies. At this level, we had in mind some extensive titles, especially of the journalistic chronicles. However, there are some pragmatic-rhetorical strategies that can be highlighted in online commentaries as well, such as: various speech acts (expressive, directive, commissive), explicit recommendations strategies, metaphorical structures, and the combination of evaluation strategies. In the ironic chronicles, there are some ironic lexical creations, but also the frequency of semantic strategies that aim at the double denotative/connotative, descriptive/evaluative interpretation of a word. In order to achieve the ironic effect, the evaluation is built on the pragmatic-rhetorical strategies. As far as the titles of traditional chronicles are concerned, they are rather descriptive than evaluative. The distribution of the rating within the titles is related to the type of review: online reviews are mostly evaluative, and titles reflect this guideline. Ironic reviews have evaluative titles, and irony is a form of assessment (positive or negative), being a source of lexical creativity. Titles anticipate the positive or negative evaluation during the chronicle. Restructuring is mainly used to introduce a critical, evaluative note by building an appreciative or depreciative scenario.